

ע"פ 3571/16 - המערער: טל יגרמן נגד המשיבה: מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 3571/16

לפני: כבוד הנשיאה מ' נאור

המערער: טל יגרמן

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על החלטת בית המשפט העליון מיום 13.4.2016 ב-ע"פ 5135/13 שניתנה על ידי כבוד השופט י' דנציגר

בשם המערער: בעצמו

פסק דין

לפניי ערעור על החלטתו של בית המשפט העליון (השופט י' דנציגר), מיום 13.4.2016 שלא לפסול עצמו מלדון ב-ע"פ 5135/13.

1. ביום 26.12.2012 הורשע המערער, לצד נאשמים נוספים, על ידי בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (ת"פ 40213/05, השופט ח' כבוב) בביצוע שורת עבירות, ובכללן גניבה בידי מנהל לפי סעיף 392 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); עבירות מנהלים ועובדים בתאגיד לפי סעיף 424 לחוק העונשין; מרמה והפרת אמונים בתאגיד לפי סעיף 425 לחוק העונשין; ועבירות דיווח לפי סעיף 53(א)(4) לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 (להלן: חוק ניירות ערך). בהמשך לכך, הושת על המערער עונש של ארבע שנות מאסר. לצד ההליך הפלילי, נוהלו גם

עמוד 1

הליכי הקפאת הליכים ביחס לשתי חברות בהן היה מעורב המערער (להלן: הליכי הקפאת ההליכים), וכן נפתח נגדו הליך אזרחי, שעודנו מתנהל, בגין אחריותו כנושא משרה בתאגיד.

2. המערער הגיש ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי לבית משפט זה, שנדון במאוחד עם ערעורי הנאשמים האחרים. גם המדינה הגישה ערעור על קולת העונש שנפסק למערער. ביום 12.1.2016 ניתן פסק הדין בערעור (מפי השופטים י' דנציגר, נ' סולברג, ד' ברק-ארז), בו נדחה ערעורו של המערער על הכרעת דינו והתקבל ערעור המדינה ביחס לגזר הדין שהושת עליו. בהתאם, קבע בית משפט זה כי עונשו של המערער יוחמר לשש שנות מאסר, בניכוי הימים שבהם שהה במעצר.

3. ביום 6.4.2016, קרוב לשלושה חודשים לאחר שניתן פסק הדין בערעור, הגיש המערער בקשה לפסלות השופט י' דנציגר. בבקשתו, טען המערער כי במסגרת הליכי הקפאת ההליכים שהתקיימו בשנת 2002, ייצג משרד עורכי הדין דנציגר, קלגסבלד ושות' (להלן: המשרד), שני בנקים נושים שהיו מצויים בניגוד אינטרסים ביחס אליו (להלן: הבנקים הנושים). לפיכך, מדובר לשיטת המערער במקרה בו חל סעיף 77א(1)(3) לחוק בתי המשפט, התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט), המורה כי שופט לא יישב בדין אם בטרם התמנה לשופט היה מעורב באותו עניין הנדון בהליך שלפניו, וכן סעיף 77א לחוק בתי המשפט, המתייחס לנסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט.

4. עוד טען המערער כי חרף העיתוי המאוחר בו הגיש את בקשתו (לאחר מתן פסק הדין בערעור), הוא הגישה בפועל "מיד לאחר שנודעה לו עילת הפסלות" כדרישת סעיף 146(ג) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי). זאת, שכן לטענתו עילת הפסלות נודעה לו לאחר מועד פרסום פסק הדין, ובמסגרת בקשתו לעיון במסמכים בתיק שהוגשה ביום 15.2.2016 מכוח הליך משפטי אחר שיזם (דנ"פ 3170/16 יגרמן נ' מדינת ישראל).

5. ביום 13.4.2016 דחה השופט י' דנציגר את בקשת הפסלות בהחלטה מנומקת, ובה הצהיר כי לא היה מעורב בדרך כלשהי, עת שימש כעורך דין במשרד, בהליכי הקפאת ההליכים שבהם יוצגו שניים מהבנקים הנושים על ידי משרדו. השופט י' דנציגר הוסיף כי לא נטל חלק כלשהו בייצוג הבנקים הנושים בהליכי הקפאת ההליכים, לא התבקש לתת ולא נתן כל חוות דעת בהתייחס להליכים אלה, ולא היה שותף בדרך כלשהי לגיבוש אסטרטגיית הטיפול בעניינם. השופט י' דנציגר אף הבהיר כי הבנקים הנושים פנו בשנת 2002 אל מי שעמד בראש מחלקת חדלות הפירעון של המשרד, עו"ד רונן מטרי, והוא זה שטיפל בהם בסיוע צוותו בעניינים דנן. לפיכך, קבע השופט י' דנציגר כי לא מתקיימות במקרה דנן "נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט" כלשון סעיף 77א לחוק בתי המשפט, ואף לא חלה על המקרה שבנדון הוראת סעיף 77א(1)(3) לחוק בתי המשפט, שכן לא מדובר "באותו עניין הנדון בהליך שלפניו". בסיום דבריו ציין השופט י' דנציגר כי פסק הדין בערעור ניתן כשלושה חודשים לפני שהוגשה בקשת הפסלות, ושופט לא יכול לפסול עצמו לאחר שהסתיים הטיפול בתיק ובית המשפט סיים את מלאכתו.

מכאן הערעור שלפניי.

6. לאחר שקראתי את טענות המערער ואת החלטת השופט י' דנציגר, הגעתי למסקנה שיש לדחות את הערעור, וזאת ללא צורך בקבלת תגובת המשיבה.

7. לפי סעיף 77א(א) לחוק בתי המשפט, המבחן לפסלות שופט הוא חשש ממשי למשוא פנים, שנקבע לפי נסיבות המקרה הקונקרטי המובא בפני בית המשפט. עם זאת, סעיף 77א(א1) לחוק מונה שורה של מקרים המקימים חזקה חלוטה, שבהתקיימם לא יישב שופט בדיון. מקרים אלה מתבססים על קרבה אישית של השופט לאחד הצדדים, עניין אישי או כספי שלו בהליך או מעורבות קודמת בעניין הנדון (ראו: יגאל מרזל, דיני פסלות שופט, 141 (2006) (להלן: מרזל)). סעיף 77א(א1)(3) לחוק בתי המשפט מתייחס למעורבות השופט לפני שהתמנה לתפקיד. לפי האמור בסעיף, שופט לא יישב לדון ביועצו כי טרם מינויו "היה השופט מעורב באותו עניין הנדון בהליך שלפניו כבא כוח, כבורר, כמגשר, כעד, כיועץ מקצועי, כמומחה, או בדרך דומה אחרת".

8. המלומד מרזל עמד על פרשנות ותכלית עילה זו כדלקמן:

"פרשנותה של עילה זו תיעשה על פי מבחן החשש הממשי למשוא פנים. מכאן, שפירושם של ביטויים, כגון 'מעורב' או 'באותו עניין הנדון בהליך שלפניו' ו-'בדרך דומה אחרת', יעשה על פי תכלית דיני הפסלות, שעיקרה מניעת חשש ממשי למשוא פנים. מכאן, למשל, שלא כל נגיעה או קשר עקיף של השופט לתיק יספיקו לשם פסילתו על פי סעיף 77א(א1)(3) לחוק. רק נגיעה או קשר העולים כדי 'מעורבות' יגבשו עילת פסילה. ומהי מעורבות לעניין זה? לאור תכלית החוק ודיני הפסלות, יש לראות כמעורבות רק מקרה בו הנגיעה או הקשר עולים כדי חשש ממשי למשוא פנים. אין די בקשר עקיף ומקרי. גם את הביטוי 'באותו עניין הנדון בהליך שלפניו' יש לפרש ברוח זו. לא כל עניין ולא כל הליך יבססו עילת פסלות (מרזל, בעמוד 285) (ההדגשות הוספו - מ.נ.).

9. בהתאם לפרשנות זו, ניכר כי בענייננו אין מדובר במעורבות השופט י' דנציגר "באותו עניין הנדון בהליך שלפניו". זאת, שכן אין בעובדה שמשרדו של השופט י' דנציגר ייצג בהליך אזרחי שהתנהל בשנת 2002 לקוחות שאפשר ועמדו בניגוד אינטרסים למול המערער, כדי לפסול את השופט י' דנציגר באופן גורף מלדון בערעורו הפלילי של המערער. היות והשופט י' דנציגר הצהיר מפורשות כי לא הייתה לו כל נגיעה או קשר, ולו עקיף, לייצוג או לטיפול בהליכי הקפאת ההליכים, ברי כי לא מדובר במקרה בו חל סעיף 77א(א1)(3) לחוק בתי המשפט.

10. מעבר לכך, במקרה דנא גם אין לומר שקיימות "נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט", כפי שקובע סעיף 77א(א) לחוק בתי המשפט. אכן, השופט י' דנציגר היה שותף בכיר במשרד שטיפל בהליכי הקפאת ההליכים של בנקים נושים שאפשר והיו מצויים בניגוד אינטרסים למול המערער. אולם, לבד מעובדה זו-שאינה כשלעצמה משום חשש ממשי למשוא פנים, נוכח הצהרתו של השופט י' דנציגר כי לא היה מעורב בשום אופן בהליכים אלו - לא הציג המערער כל ראיה המצביעה על חשש ממשי למשוא פנים. כפי שכבר נקבע פעמים רבות בפסיקה, אין בתחושות סובייקטיביות כדי להקים עילת פסלות (ראו למשל: ע"פ 4304/13 זמיר נ' מדינת ישראל, פסקה 5 לפסק דינו של השופט א' גרוניס (27.6.2013)).

11. סוף דבר - המערער לא הניח תשתית המצדיקה את המסקנה כי קם חשש ממשי למשוא פנים בנסיבות העניין, אף לא לפי העילה הספציפית שבסעיף 77א(א1)(3) לחוק בתי המשפט.

הערעור נדחה ללא צו להוצאות.

ניתן היום, א' באייר התשע"ו (9.5.2016).

ה נ ש י א ה
